

Veel gestelde vragen wet- en regelgeving vrijwillige ouderbijdrage

Wat zijn de regels _____ 1

Rollen en verantwoordelijkheden _____ 2

Kosten en besteding _____ 3

Wat zijn de regels

1 Wat staat er in de wet- en regelgeving over de vrijwillige ouderbijdrage?

De wet verbiedt dat leerlingen worden uitgesloten van activiteiten buiten het verplichte lesprogramma, die door of in opdracht van de school worden georganiseerd.

Scholen mogen wel een vrijwillige ouderbijdrage vragen, maar ouders mogen zelf beslissen of ze die betalen. Eerder mochten scholen een kosteloos alternatief aanbieden voor extra activiteiten buiten het verplichte schoolprogramma, aan leerlingen van wie de ouders de vrijwillige ouderbijdrage niet betaalden. Dat mag niet meer sinds de wet is veranderd.

Ouders en kinderen hoeven zich nu geen zorgen meer te maken dat kinderen worden uitgesloten van onderwijsprogramma's en activiteiten op die school. De wet regelt dat elke leerling mee moet kunnen doen aan alle activiteiten die door of namens de school worden georganiseerd, ook als ouders de vrijwillige ouderbijdrage niet willen of kunnen betalen. Scholen moeten ook in de schoolgids vermelden dat het niet betalen van de vrijwillige ouderbijdrage niet leidt tot het uitsluiten van leerlingen van deelname aan activiteiten.

2 Wat is hetzelfde gebleven onder de nieuwe wetgeving?

De ouderbijdrage blijft vrijwillig. Ook was het al zo dat scholen kinderen niet mochten weigeren bij toelating als de vrijwillige ouderbijdrage niet werd betaald. Verder moet de school nog steeds in de schoolgids de vrijwillige ouderbijdrage vermelden en duidelijk maken dat de bijdrage niet verplicht is. Deze regels golden al en blijven gelden.

3 Waar is dit in de wet geregeld?

- artikel 41, eerste lid, Wet op het primair onderwijs.
- artikel 8.8, zevende lid, Wet voortgezet onderwijs 2020.
- artikel 40, eerste lid, Wet op de expertisecentra.
- artikel 13, eerste lid, onderdeel e, Wet op het primair onderwijs.
- artikel 2.92, tweede lid, onderdeel f Wet voortgezet onderwijs 2020.
- artikel 22, eerste lid, onderdeel d, Wet op het expertisecentra.

4 Wanneer valt een extra activiteit onder de vrijwillige ouderbijdrage?

Het gaat om alle extra activiteiten of programma's buiten het verplichte lesprogramma, georganiseerd door of in opdracht van de school. Het maakt niet uit of deze activiteit binnen of buiten schooltijd plaatsvindt en wie de activiteit uitvoert. Ook activiteiten die worden uitgevoerd door andere organisaties, zoals de ouderorganisatie, vallen onder de vrijwillige ouderbijdrage.

Voorbeelden van een extra activiteit zijn een uitje naar een pretpark, een skireis in de vakantie of bijlessen en huiswerkbegeleiding georganiseerd door (commerciële) andere organisaties en extra programma's zoals taal- en sportprogramma's. Het kan dus ook om dure of langdurige programma's gaan. Dit zijn slechts voorbeelden, deze lijst is niet uitputtend.

5 **Waarvoor mag de school geen vrijwillige ouderbijdrage vragen?**

De school mag geen vrijwillige ouderbijdrage vragen voor alle activiteiten en kostenposten die direct verband houden met de kerndoelen en de toegang tot het onderwijs, inclusief de faciliteiten die onderdeel zijn van het schoolgebouw.

Voorbeelden zijn: kluishuur, mediatheek of bibliotheek, wifi-gebruik, verzekeringen, proefwerkpapier of lesmaterialen, bijdrage voor ouderavonden, de schoolgids, onderhoud aan de school, fietsenstalling, liftsleutel, leerlingenpas, examenbundel en -training, mondelinge tentamens, LOB-bezoeken. In de praktijk wordt aan ouders op verschillende momenten en door diverse personen een bijdrage gevraagd voor deze en andere kosten. Gelet op de bovenstaande regel wordt aangeraden om als bevoegd gezag tijdig na te gaan welke kosten aan ouders worden voorgelegd.

6 **Gelden de regels ook voor het onderwijs aan (hoog)begaafde leerlingen?**

Ja, want de school mag alleen een vrijwillige ouderbijdrage vragen voor extra activiteiten buiten het verplichte programma die niet gelden als extra ondersteuning. Ook daarbij mogen kinderen nooit worden uitgesloten. Als de school bepaalt dat extra activiteiten nodig zijn om leerlingen extra te ondersteunen, bijvoorbeeld vanwege hoogbegaafdheid, dan is dat passend onderwijs. De school of het samenwerkingsverband moet dit dan betalen.

7 **Als de reis in een vakantie plaatsvindt, geldt deze wet dan ook?**

Ja, als de reis is georganiseerd door of namens de school gelden de regels voor de vrijwillige. Het maakt niet uit of het binnen de schooltijd is of daarbuiten, zoals in het weekend of de vakantie.

8 **Mag de school een reis organiseren voor een beperkt aantal leerlingen? Bijvoorbeeld een ski-reis voor 50 leerlingen van de school?**

Leerlingen mogen niet worden uitgesloten van activiteiten die door of namens de school worden georganiseerd als hun ouders de vrijwillige ouderbijdrage niet betalen. Dit betekent dat een school wel een activiteit voor een beperkt aantal leerlingen mag organiseren, bijvoorbeeld voor een klas, of een grotere vooraf bepaalde groep leerlingen van de school, maar dat leerlingen van wie de ouders niet betalen daarvan niet mogen worden uitgesloten. Een skireis voor 50 leerlingen van de school kan bijvoorbeeld door middel van loting worden gevuld. Als de groep leerlingen maar niet wordt bepaald door het al dan niet betalen van de vrijwillige ouderbijdrage door de ouders.

Rollen en verantwoordelijkheden

1 **Wat is de verantwoordelijkheid van de school en het bevoegd gezag bij extra activiteiten?**

Het bevoegd gezag is er voor verantwoordelijk dat haar scholen bekend zijn met de wet- en regelgeving rond de vrijwillige ouderbijdrage én dat alle communicatie die uit naam van de school wordt gedaan in lijn is met die wetgeving.

De school moet er voor zorgen dat alle leerlingen mee kunnen doen aan extra activiteiten die door of namens de school worden georganiseerd. Deelname mag dus niet afhangen van een financiële bijdrage en het maakt dus niet uit of deze activiteit binnen of buiten schooltijd plaatsvindt. Ook maakt het niet uit of de geldinzameling of uitvoering wordt georganiseerd door andere partijen of personen.

2 **Mag de school als voorwaarde stellen dat een minimaal budget via ouders bij de school moet binnenkomen, wil de schoolreis doorgaan?**

Ja, de school mag besluiten een activiteit niet door te laten gaan als er onvoldoende geld voor is. Als de activiteit toch doorgaat, dan moet elke leerling daar aan mee kunnen doen, ook als de ouders van de leerling de vrijwillige ouderbijdrage niet hebben betaald. Van scholen wordt verwacht dat ze bij het plannen en organiseren van activiteiten een inschatting maken van de bijdrage die ze van ouders zullen ontvangen en indien nodig zorgen voor een financiële aanvulling.

③ Wat is de rol van de medezeggenschapsraad?

De ouders in de medezeggenschapsraad moeten het eens zijn met de hoogte en de bestemming van de vrijwillige ouderbijdrage.

④ Waarop houdt de inspectie toezicht?

De Inspectie van het Onderwijs kijkt of het bevoegd gezag helder communiceert over de ouderbijdrage in de schoolgids, het schoolplan en op de website. Dat doet de inspectie tijdens onderzoeken op scholen en bij besturen. Als de inspectie signalen krijgt dat een bevoegd gezag zich niet aan de regels houdt, dan spreekt de inspectie dit bevoegd gezag daarop aan en geeft als dat nodig is een herstelopdracht. Ouders kunnen signalen doorgeven aan de inspectie.

De inspectie houdt ook toezicht op de kosten waarvoor scholen een vrijwillige ouderbijdrage vragen aan ouders. Hiervoor geldt dat scholen geen bijdrage mogen vragen voor activiteiten en kostenposten die direct verband houden met de kerndoelen of toegang tot het onderwijs.

Kosten en besteding

① Mag de school een onderscheid maken in de bijdrage die ze van ouders vragen?

Nee, de bijdrage is vrijwillig voor alle extra activiteiten die de school organiseert of die namens de school worden georganiseerd. Ouders bepalen dus zelf of en hoeveel ouderbijdrage zij betalen. Of het nu gaat om een bijdrage voor een schoolreis, een uitstapje met de klas of de jaarlijkse algemene ouderbijdrage. In al die gevallen geldt dat alle leerlingen moeten kunnen deelnemen, ook als ouders de bijdrage niet hebben betaald.

② Zegt de wet iets over de hoogte van de vrijwillige ouderbijdrage?

Nee, de wet zegt niets over de hoogte van de vrijwillige ouderbijdrage. De ouders in de medezeggenschapsraad van de school moeten het eens zijn met de hoogte en de bestemming van de vrijwillige ouderbijdrage. Dat was zo en dat blijft zo.

③ Hoe kan de school extra activiteiten bekostigen?

Het vragen van een vrijwillige ouderbijdrage voor extra activiteiten blijft mogelijk. Ook blijft de financiering van de extra activiteiten uit de reguliere bekostiging van de rijksoverheid gewoon mogelijk. Scholen kiezen zelf welke extra activiteiten ze daarmee willen aanbieden. De vrijwillige ouderbijdrage kan een rol spelen bij het organiseren van extra activiteiten. Op de website van de rijksoverheid over de vrijwillige ouderbijdrage worden voorbeelden gedeeld van hoe scholen omgaan met de financiering. Denk aan samenwerken met andere scholen of partijen voor de financiering, het oprichten van een fonds en het vragen van een extra solidariteitsbijdrage van ouders.

In de brochure over de vrijwillige ouderbijdrage zijn de stappen terug te vinden om binnen de school het gesprek aan te gaan over de mogelijkheden voor extra activiteiten en de financiering daarvan.

④ Geldt de wet over de vrijwillige ouderbijdrage voor de aanschaf van tablets en laptops?

Nee, deze wet gaat over extra activiteiten die door of namens school worden aangeboden buiten het verplichte lesprogramma. Toch geldt voor de aanschaf van digitale apparatuur hetzelfde uitgangspunt. Als scholen volledig of voor een groot deel de schoolboeken vervangen door digitaal lesmateriaal en het bezit van een laptop of tablet voor het volgen van de les noodzakelijk is, moeten scholen dat zelf regelen. Zij kunnen via de vrijwillige ouderbijdrage kosten in rekening brengen voor het gebruik van of de aanschaf van tablets of laptops. Als ouders deze kosten of de aanschaf van een device niet voor hun rekening nemen, dan moet de school zorgen voor een volwaardig alternatief.

⑤ Welke regels gelden voor extra activiteiten die via sponsoring worden betaald?

Naast de vrijwillige ouderbijdrage is ook sponsoring een vorm van private financiering waarover specifieke afspraken zijn gemaakt. Volgens de wet (art. 10 Wet medezeggenschap op scholen) moet de medezeggenschapsraad instemmen met een besluit van de school over sponsoring. Het beleid voor sponsoring moet in het schoolplan en de schoolgids worden vermeld.

Waar kan ik meer informatie vinden?

Meer informatie over de vrijwillige ouderbijdrage kunt u vinden op:
www.rijksoverheid.nl/vrijwilligeouderbijdrage